

Zápis řádného jednání Výkonného výboru ČAS, které se konalo 2. prosince 2022 v Astronomickém ústavu AV ČR v Praze.

Přítomni za VV: Radek Dřevěný, Soňa Ehlerová, Petr Heinzel, Kateřina Hoňková, Miloš Podařil, Vladislav Slezák, Petr Sobotka, Lenka Soumarová, Pavel Suchan. Online: Iveta Lamberská, Omluveni: Lumír Honzík. Revizori: Online: Jan Kozuško. Omluveni: Eva Marková, Martin Černický. Hosté: Zbyněk Henzl (bod 6).

1. Astro.cz

Sobotka informoval, že je možné exportovat kalendář akcí z astro.cz do osobního Google kalendáře každého uživatele. Slezák se dotázal, zda služba funguje i pro uživatele Apple (prověří Sobotka). VV vyzývá všechny složky ČAS i jednotlivce pořádající astronomické akce, aby je hned po určení místa a termínu zadávali do kalendáře akcí na astro.cz. Vyhneme se tak kolizím a souběhům akcí s podobným zaměřením. VV navrhl zaslat výzvu členům ČAS, zda by pomohli se psaním článků pro astro.cz. VV děkuje redakci za dlouhodobou práci pro astro.cz. Štrobl provedl aktualizaci severu, na kterém běží astro.cz. VV děkuje za dlouhodobou údržbu všech serverů ČAS a navrhuje odměnu ve výši 10 000 Kč. Sobotka informoval, že bude nutné nainstalovat novou verzi PHP. Firma WebConsult odhaduje náklady na 70 000 Kč a lze je rozdělit do dvou let (dořeší Sobotka a Dřevěný).

2. Sociální sítě ČAS

Sobotka informoval, že kvůli zavedení dvojité autorizace ztratil přístup k profilu ČAS na Facebooku a požádá druhého správce, aby zvýšil práva k profilu další důvěryhodné osobě. Ehlerová, Hoňková a Slezák nabízí pomoc při naplňování sociálních sítí ČAS. Sobotka zorganizuje online schůzku pro zlepšení koordinace. VV děkuje Janu Herzigovi za úspěšné rozjetí profilu ČAS na Instagramu.

3. Astropis

1. prosince proběhla v pražském planetáriu schůzka, které se zúčastnili Michael Prouza (ředitel Fyzikálního ústavu AV a předseda společnosti Astropis), Michal Bursa (ředitel Astronomického ústavu AV), Jakub Rozehnal (ředitel Planetum) a členové VV ČAS: Ehlerová, Heinzel, Sobotka, Soumarová, Suchan. Heinzel upozornil na zpoždění, nepravidelnost ve vydávání a nepřehledné číslování Astropisu. Sobotka upozornil, že členové ČAS si opakovaně na nevycházení Astropisu stěžují, nepravidelnost také omezuje obsah Kosmických rozhledů, které jsou přílohou. Prouza informoval, že je před dokončením Speciál o Marsu (vyjde v prosinci) a Speciál 100 let ČAS by měl vyjít v lednu. Podle Prouzy vznikly problémy v prvním covidovém roce, ale mělo by se podařit zpoždění dohnat. Největším problémem je nedostatek autorů. Přítomní zástupci svých institucí přislíbili, že se pokusí najít mezi svými kolegy na pracovištích nové členy do redakční rady a nové autory. Bylo diskutováno, zda najmout na část úvazku placeného redaktora. Rozehnal nabídl pomoc a odhadl, že by Planetum mohlo najít podporu do výše asi čtvrtiny úvazku. Účastníci astronomického kurzu (cca 300 osob), který už dlouhé roky pořádá Planetum, by mohli mít Astropis jako součást kurzovního. Bursa: Astronomický ústav může podpořit reklamou a dvoustranou o svém výzkumu. Prouza vyjádřil obavu, aby nově dosazený člověk nerozbouřil redakci. Suchan souhlasil, že osobní motivy současné redakce jsou důležité. Rozehnal a Sobotka vyjádřili obavu, že bez posílení redakce k nápravě situace nedojde. Schůzka má následující závěry: v předplatném budou garantována 4 čísla, která vyjdou vždy pravidelně na konci čtvrtletí, speciál jen jako bonus ne každý rok. Počátkem roku proběhne schůzka se současnými redaktory Astropisu. V dubnu proběhne druhá schůzka ve stejném složení jako 1. 12., která zhodnotí, zda došlo k nápravě situace.

Dřevěný upozorňuje, že vzhledem k vyúčtování dotace je potřeba, aby v roce 2022 Astropis vystavil minimálně tři faktury za tři čísla. Vzhledem k nejisté situaci, VV zjistí pro rok 2024 u RVS možnost žádat dotaci místo na tři projekty jen na dva při zachování celkové výše dotace. Náklady na KR by tak byly součástí projektu Popularizace astronomie. VV žádá o rekonstrukci redakční rady i redakčního okruhu Astropisu. VV bude považovat dubnovou schůzku za finální a padne definitivní rozhodnutí o další spolupráci ČAS a Astropisu.

4. Ceny ČAS

VV uspořádal v Planetáriu Praha 22. října čestný den ČAS, kde byly předány ty ceny, které se nepodařilo předat kvůli COVIDu, plus některé ceny letošní. Došlo tak k dohnání skluzu v předávání vzniklého v důsledku pandemie. Poslední cenou, kterou letos ČAS udělí bude Nušlova cena. 7. prosince ji od 18 hod získá prof. Jiří Podolský z MFF UK.

Česká astronomická společnost

Sekretariát ČAS, Astronomický ústav AV ČR, Fričova 298, 251 65 Ondřejov
<http://www.astro.cz>, cas@astro.cz

5. Rozpočet

Dřevěný informoval, že letošní rok skončí pravděpodobně hospodářsky s mírným schodkem. Vyzval všechny, aby faktury a doklady k proplacení nenechávali až na úplně poslední dny roku. Sobotka informoval, že celková výše dotace RVS pro rok 2023 bude 565 000 Kč, tj. o 10 000 více než loni. ČAS žádala o 605 000 Kč, ale nebylo možno vyhovět s ohledem na žádosti jiných společností. Sobotka informoval, že RVS si zřídila svou datovou schránku. Slouží ke komunikaci a odesílání předběžných žádostí, pro formální žádosti o dotaci a vyúčtování nadále slouží datová schránka Akademie věd.

6. Mimořádné dotace složkám

VV rozhodl v lednu, že letos věnuje 50 000 Kč složkám ČAS na mimořádné projekty, které by jinak z běžných rozpočtů nedokázaly uhradit. Přihlásily se tři složky. Pobočka Ostrava požádala o 5000 Kč na odměny pro přednášející. Pro širokou veřejnost bude pořádat konferenci k 10. výročí založení BOTO (Beskydské oblasti temné oblohy), na které budou probíhat přednášky na téma tma/noc a vlivu světelného znečištění na životní prostředí. Dále bude pořádat otevřené setkání Ostravské pobočky a workshop pro pozorovatele Slunce. VV dotaci schválil. Odborná skupina pro temné nebe požádala o příspěvek na uspořádání tiskové konference k 10. výročí založení BOTO ve výši 15 000 Kč. VV dotaci schválil. Zbyněk Henzl ze Sekce proměnných hvězd a exoplanet požádal o dotaci v mimořádné výši 100 000 Kč na montáž nově budovaného dalekohledu. Dalekohled by měl stát v areálu Astronomického ústavu AV ČR na tzv. radarové louce. Bude financován z dalších zdrojů a jeho smyslem je, aby sloužil členům Sekce k odbornému pozorování zejména vícenásobných zákrytových proměnných hvězd. Na využití dalekohledu se bude podílet i APO a k dispozici bude i dalším členům ČAS. Dalekohled bude umístěn v domečku s odsuvnou střechou a plně robotizován. Půjde o dalekohled Newton 300/1200 mm na montáži EQ8 s 3" korektorem a astrokamerou MII C4. VV po delší diskuzi žádost schválil. Půjde o velký projekt, který navazuje na snahy ČAS v minulých letech zřídit robotizovaný dalekohled pro své členy, jak mu uložil 18. sjezd ve svém usnesení, i když v tomto případě bude mít dalekohled konkrétnější odborné zaměření.

7. Astronomický průvodce a soutěž

Znáte astronomicky zajímavé místo? Pak nám pomozte zmapovat astronomii na našem území. Může se jednat o objekt známý a velký, ale také malý a neznámý - důležité je, aby zaujal milovníky astronomie. Právě po takových místech Česka pátrá ČAS při přípravě průvodce po astronomicky zajímavých místech zemí visehradské skupiny a stejné pátrání probíhá v dalších zemích V4 (Slovensku, Polsku a Maďarsku). V souvislosti se přípravou publikace ČAS vyhlásila soutěž o ceny s uzávěrkou 20. 12. Podrobnosti jsou na astro.cz. Akci se za VV věnují Ehlerová, Slezák a Suchan. Průvodce po astronomických místech se bude připravovat v průběhu celého roku 2023.

8. Pozemek pro ČAS

Člen ČAS Stanislav Kopřiva se rozhodl uspíšit několik let zvažované věnování části svého pozemku v blízkosti Orlické přehrady u obce Zahorany ČAS. Smyslem je mít místo v přírodě, kam by se dalo zajet pozorovat hvězdnou oblohu, stanovat, popř. trvale postavit dalekohled. VV nabídku přijímá a děkuje. Domluvu s panem Kopřivou zajišťuje Suchan, formální náležitosti zajistí VV ČAS.

9. Vzpomínkový fond

VV ČAS na návrh Skupiny pro historii astronomie zřídil vzpomínkový fond a schválil jeho statut. Fond je určen na podporu údržby hrobových a pamětních míst významných českých astronomů a podporu vzpomínkových akcí významných českých astronomů. Fond řídí správní rada, která je pětičlenná, ve složení: 3 zástupci za Historickou skupinu ČAS, 1 zástupce za Výkonný výbor ČAS a 1 zástupce za Hvězdárnu Františka Pešty Sezimovo Ústí. Správní rada fondu: Petr Bartoš, Štěpán Kovář, Vojtěch Sedláček, Jan Vondrák a Jan Zahajský. Heinzl zřídí u Fio banky pro účely fondu transparentní účet.

10. Astronomická olympiáda

VV schválil nové složení Ústřední komise Astronomické olympiády ve složení Tomáš Prosecký (předseda), Tomáš Gráf (místopředseda), Tomáš Franc, Václav Pavlík, Lenka Soumarova a Jakub Vošmera. VV velmi děkuje odstoupivšímu Janu Kožuškovi za mnohaletou obětavou práci. Soumarová informovala o zpřísnění podmínek dotace na mezinárodní olympiády ze strany MŠMT. MŠMT organizátory nikdy neodměňovalo, ale od příštího roku požaduje spoluúčast příjemce dotace, přitom však nelze brát osobní výdaje organizátorů za uznatelné vlastní náklady. Jedná se o součást širšího problému financování a podpory talentované mládeže, jehož vyústěním je organizace petice ze strany přírodovědných olympiád, k níž se připojila rovněž AO. Podpora mládeže má při tom velký smysl. Český tým se letos zúčastnil prvního ročníku Mezinárodní olympiády

Česká astronomická společnost

Sekretariát ČAS, Astronomický ústav AV ČR, Fričova 298, 251 65 Ondřejov
<http://www.astro.cz>, cas@astro.cz

v astronomii a astrofyzice (IOAA jr) junior určené pro studenty do 16 let, která se konala 30. 10. až 7. 11. v Rumunsku. Naši studenti dosáhli nejlepšího výsledku na mezinárodních soutěžích za posledních deset let. Získali dvě zlaté (Jan Herzig, Anita Vaceková) a jednu bronzovou (Gabriel Koky) medaili. Na 26. ročníku Mezinárodní astronomické olympiády (IAO) získal bronz Jan Herzig a na 15. ročníku Mezinárodní olympiády v astronomii a astrofyzice (IOAA) získali stříbro David Bálek, Tomáš Patsch a Jiří Kohl, bronzovou medaili Šimon Bláha. VV blahopřeje a děkuje za úspěšnou reprezentaci. VV na návrh ústřední komise AO rozhodl, že místo Jana Kožuška získá přístup do datové schránky ČAS Jakub Vošmera (zřídí Heinzl). mimořádném úspěchu českého týmu na 1. IOAA jr. (byla na začátku listopadu).

11. Noc vědců

30. 9. 2022 proběhla další Noc vědců s tématem „všemi smysly“. Zástupci ČAS Slezák a Suchan už astronomickou část neorganizují, vše řeší hlavní organizátor z Ostravy. Suchan informoval, že příští Noc vědců se uskuteční až v říjnu 6. 10. 2023, aby nezasahovala do volných dní po zářijovém státním svátku. Společným tématem bude „tajemství“.

12. Výroční zpráva 2022

Sobotka upozornil na každoroční povinnost ČAS jako celku (vyplňuje Sobotka) i složek ČAS vyplnit formulář výroční zprávy, který připravuje RVS <http://rvs.paleontologie.cz/isrvs/>. Termín vyplnění ještě nebyl upřesněn, ale bývá v druhé polovině ledna. Dále je potřeba napsat textovou verzi výroční zprávy pro ČAS, a to do 31. 1. 2023 a odeslat ji Sobotkovi. Zprávy za uplynulé roky jsou k dispozici na <https://www.astro.cz/spolecnost/dokumenty/vyrocní-zpravy.html>

13. Pomoc členům

Vzhledem ke zhoršující se finanční situaci v ČR je možné, že někteří, byť dlouholetí, členové ČAS nedokázali zaplatit členské příspěvky na rok 2023 v termínu do 15. 11. VV proto vyhláší podobnou akci jako před dvěma lety kvůli covidu, kdy se mohou členové mající finanční potíže přihlásit mailem na cas@astro.cz. VV pomůže najít individuální řešení.

14. Setkání složek

Tradiční lednové malé setkání složek ČAS se uskuteční po dvou vynechaných covidových letech na tradičním místě, tedy v budově Geofyzikálního ústavu AV v Praze na Spořilově, Boční II. Termínem je sobota 7. ledna 2023. Předpokládaný program proběhne od 10 do 15:30 hodin. Účast hospodářů složek je povinná, předsedů doporučená, ostatních funkcionářů ČAS dobrovolná. Velké setkání složek ČAS plánuje na přelom března a dubna, členové budou včas informováni.

15. Přijetí nových členů

VV ČAS přijal nové členy: Filip Davídek (Amatérská prohlídka oblohy), Petr Gregor Dušička (Kosmologická sekce), Jan Imrich (Kosmologická sekce), Iva Matoušková (Klub astronomů Liberecka), Kristýna Maturová (Východočeská pobočka), Lukáš Piška (Přístrojová a optická sekce), Jan Schmied (Kosmologická sekce), Dimitar Seizov (Pobočka Brno), Jitka Šmehilová (Klub astronomů Liberecka), Pavel Veselý (Astronomická společnost Chomutov), Vítek Zahajský (Pražská pobočka).

Příští jednání VV ČAS se uskuteční 7. ledna 2023 v Geofyzikálním ústavu AV v Praze na Spořilově.

Zapsal Sobotka, zápis schválil VV elektronickým hlasováním.